

‘De Visegrád-landen vergeten hun bardienst’

Ivo van de Wijdeven (1979) is historicus en politiek analist bij het ministerie van algemene zaken

De spoken van Visegrád.
De onbekende geschiedenis
van Polen, Hongarije,
Tsjechië en Slowakije
Ivo van de Wijdeven
Spectrum; 244 blz. €22,99

CO WELGRAVEN

“ Bij de research van mijn vorige boek ontdekte ik dat Europa tijdens het interbellum maar liefst zeventien autoritaire regimes telde, behalve nazi-Duitsland en de Sovjet-Unie was er nog een hele rij landen. Dit viel toen buiten het thema van dat boek, maar ik dacht wel: met dat interessante gegeven moet ik ooit nog wat doen. Dus toen de uitgever mij benaderde voor een nieuw boek, dacht ik daar onmiddellijk aan.

VISEGRAD Ik heb me geconcentreerd op vier Centraal-Europese landen: Polen, Hongarije, Tsjechië en Slowakije. Zij vormen de Visegrád-groep. In het interbellum kenden ze een autoritair regime. Na de Tweede Wereldoorlog werden ze satellieten van de Sovjet-Unie, na de val van het IJzeren Gordijn verwelkomde de Europese Unie ze met open armen, en nu liggen ze binnen de EU voortdurend dwars en krijgen ze kritiek dat ze het met de democratische vrijheden niet zo nauw nemen.

GLORIETIJD Vooral premier Viktor Orbán van Hongarije en Jaroslaw Kaczyński, de leider van de partij

die in Polen de dienst uitmaakt, vertonen een hang naar het autoritarisme. Zij verwijzen steeds naar het interbellum, alsof die periode een gloriëtijd was, en plaatsen hun voorgangers, de dictators van die tijd, op een voetstuk. In mijn boek laat ik zien wat er in het interbellum gebeurde in die landen en waar die Orbán en Kaczyński nu precies naar terugverwijzen. Ik geef de achtergrond, die is in Nederland weinig bekend.

BARDIENST Nee, begrip wil ik niet kweken, daar is het mij niet om te doen. Ik keur het ook zeker niet goed dat in die vier landen de democratische normen en waarden met voeten worden getreden, in het ene land trouwens meer dan in het andere.

Ik schrijf dat ze vergeten lijken te zijn dat je als lid van een voetbalclub ook bardiensten moet draaien, naast de lusten heb je ook de lasten. Als je lid wordt van de EU, teken je voor een totaalpakket, en daar hoort de democratische rechtsstaat bij, met persvrijheid en dat soort dingen. Met bardienst bedoel ik overigens niet dat ik de democratie als een last zie, als iets vervelends. Integendeel!

OPPOSITIE Ja, ik kom graag in de vier landen – ik heb veel gereisd in

Centraal-Europa. Wat ik steeds weer merk, is dat echt niet iedereen voorstander is van de ideeën van Orbán en Kaczyński, er is ook een grote doch verdeelde oppositie, al heeft die het wel moeilijk, want de regeringen hebben een behoorlijke greep op de media. Ondanks alle kritiek die we in het Westen hebben op deze politieke leiders, mogen we niet vergeten dat ze op een democratische manier verkozen zijn, ze hebben een meerderheid achter zich.

ANALYSE Er is veel kritiek op het feit dat Fidesz, de partij van Viktor Orbán, in het Europees Parlement deel uitmaakt van de EVP, de fractie van de christen-democraten. Ik noem dat vanzelfsprekend in mijn boek, maar ik spreek er geen oordeel over uit.

Nee, ik voel me niet beperkt door mijn functie als politiek analist op het ministerie van algemene zaken.

Ik hoor van lezers dat ze het juist fijn vinden om een verhaal te lezen over: *wie es eigenlijk geweest is*; liever een doortimmerde analyse dan een betoog met een specifieke mening.

Ik laat het ook liever aan de lezers over om zelf conclusies te trekken, die zijn daar intellectueel genoeg voor.

De satellieten van de Sovjet-Unie liggen dwars in de EU